

Apoštolský list
Ubicumque et semper
vydaný z vlastního rozhodnutí (motu proprio)
papeže
BENEDIKTA XVI.,
kterým se zřizuje *Papežská rada pro novou evangelizaci*

Církev má povinnost hlásat vždy a všude evangelium Ježíše Krista. On, první a největší evangelizátor, přikázal apoštolům v den svého vystoupení k Otci: „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal“ (Mt 28,19–20). Církev jako lid patřící Bohu přijala dar Ducha Svatého (srov. Zj 2,14), aby hlásala jeho podivuhodné skutky (srov. 1 Petr 2,9). Od toho dne ve věrnosti tomuto příkazu nikdy nepřestala dávat poznat světu krásu evangelia a hlásat Ježíše Krista, pravého Boha a pravého člověka, jenž je stejný „včera i dnes i navěky“ (Žid 13,8), který svou smrtí a zmrtvýchvstáním uskutečnil spásu a naplnil dávný příslib. Proto je pro církev nezbytné a nezastupitelné evangelizační poslání, pokračování v díle, které si Pán Ježíš přál jako projev její vlastní podstaty.

Toto poslání získávalo v dějinách stále nové formy a způsoby podle místa, situace a historických okolností. Jedním z jeho jedinečných rysů v naší době byl zápas s fenoménem odklonu od víry, který se stále více projevoval ve společnosti a kulturách, po staletí prostoupených evangeliem. Společenské změny, jichž jsme byli svědky v posledních desetiletích, mají mnoho příčin, které již dávno zapouštěly své kořeny a hluboce změnily vnímání našeho světa. Stačí pomyslet na obrovský pokrok ve vědě a technice, na rozšíření možností života a prostoru pro osobní svobodu, na hluboké změny na poli ekonomie, na proces prolínání etnik a kultur vyvolaný velkou migrací a na rostoucí vzájemnou závislost mezi národy. To vše nezůstalo bez následků ani pro náboženský rozměr života člověka. Ačkoli lidstvo na jedné straně uznalo nesporný přínos těchto změn a církev získala další podněty k opodstatnění naděje, kterou přináší (srov. 1 Petr 3,15), potvrdila se na druhé straně zneklidňující ztráta smyslu pro posvátno, která dokonce dosáhla zpochybnění takových základů, jež se zdály být nepopiratelné, jako je víra v prozřetelného Boha stvořitele, zjevení Ježíše Krista, jediného spasitele, a společné chápání základních zkušeností člověka, jako jsou narození, smrt, život v rodině a vztah k přirozenému morálnímu zákonu.

Jestliže toto všechno někteří lidé vítali jako určité osvobození, velice brzy si uvědomili vnitřní poušť, která vzniká tam, kde se člověk – v touze být jediným strůjcem své přirozenosti a svého osudu – ocitá zbavený toho, co je základem všech věcí.

Už II. vatikánský koncil zahrnul mezi hlavní témata vztah mezi církví a současným světem. Mí předchůdci pak ve stopách koncilního učení dále přemýšleli o nutnosti nacházet odpovídající formy pro to, aby naši současníci ještě měli možnost slyšet živé a věčné slovo Páně.

Služebník Boží Pavel VI. prozíravě zaznamenal, že evangelizační úsilí je stejně nutné „hlavně proto, že dnešní svět se často odkřesťanšťuje – i pro mnoho lidí, kteří sice byli pokřtěni, ale vůbec nežijí křesťansky, dále pro prosté lidi, kteří sice mají určitou víru, ale neznají dobře její základní pravdy; a konečně i pro vzdělance, kteří cítí potřebu poznat

Krista jinak, než jak je tomu učili v dětství, i pro řadu dalších lidí¹. A s myšlenkou na lidi vzdálené víře dodal, že evangelizační činnost církve „musí neustále hledat přiměřené prostředky a jazyk, jimiž by je mohla seznámit s Božím zjevením a vírou v Ježíše Krista, anebo s nimi o těchto věcech začít znovu mluvit“². Ctihodný služebník Boží Jan Pavel II. učinil z tohoto náročného úkolu jeden ze sloupů svého rozsáhlého učení, nazval jej „nová evangelizace“, a v četných proslovech jej systematicky prohluboval. Tento úkol je v církvi dnes naléhavý, zvláště v oblastech dávno evangelizovaných. Je to úkol, který se sice přímo týká jednání církve navenek, ale předpokládá především její stálou vnitřní obnovu, takřkajíc neustálý přechod od evangelizované k evangelizující. Stačí připomenout to, co je uvedeno v posynodální exhortaci *Christifideles laici*: „Celé země a národy, v nichž dříve vzkvétalo náboženství a křesťanský život a jež dokázaly vytvořit živá společenství víry, procházejí dnes těžkými zkouškami a často se od základu mění vlivem stále se šířícího indiferentismu, sekularismu a ateismu. Týká se to především národů tzv. ‚prvního světa‘, v nichž ekonomická prosperita a touha po konzumu – i když současně doprovázené otřesnou chudobou a nouzí – podněcují a hlasitě vyzývají k životu ‚jako by nebylo Boha‘. Náboženská lhostejnost a téměř neexistující náboženská praxe i tváří v tvář těžkým problémům lidské existence – nebudí méně starostí a nejsou méně rozkládané než vyložený ateismus. I když se dosud křesťanská víra v některých svých tradičních a rituálních výrazových formách udržela, je víc a víc vylučována z nejvýznamnějších okamžiků života, jako je zrození, utrpení a smrt. (...) Naproti tomu v jiných krajích a zemích, kde se dodnes živě udržují tradice lidové křesťanské zbožnosti a náboženského cítění, je toto morální a duchovní dědictví ohroženo a může zmizet v konfrontaci s různými procesy, zvláště sekularizací a šířením sektářství. Pouze nová evangelizace může zaručit prohloubení čisté a pravé víry, které učiní z těchto tradic skutečnou osvobozující sílu. Je jistě nezbytně nutné obnovovat všude křesťanskou podstatu lidské společnosti. To však bude možné jen tehdy, *jestli se obnoví křesťanská podstata církevních obcí*, které v těchto zemích a národech žijí.“³

Když tedy na sebe беру břímě obav svých ctihodných předchůdců, považuji za vhodné dát přiměřenou odpověď, aby celá církev usilující o obnovení Duchem Svatým, předstoupila před současný svět s misijním úsilím schopným zahájit novou evangelizaci. Týká se to především církví dávno založených, které však žijí v dosti odlišných podmínkách, odpovídajících různým potřebám vyžadujícím odlišné evangelizační podněty: v některých oblastech sice pokračuje sekularizace, ale praktikování křesťanství je ještě dosti živé a je hluboce zakořeněné v duši celých národů; v jiných oblastech je naopak vidět jasný odklon od víry ve společnosti jako celku, se slabou církevní sítí, i když v ní nechybí prvky života, které Duch Svatý vždy sesílá; dále bohužel víme o oblastech, které se zdají být téměř odkřesťanštěné, kde je světlo víry odkázáno na svědectví malých společenství: tyto země by potřebovaly obnovu prvního hlásání evangelia, přitom značně odmítají mnohé aspekty křesťanského poselství.

Rozdílnost situace vyžaduje pečlivé rozlišování; hovořit o „nové evangelizaci“ neznámá, že je třeba vypracovat jediné pravidlo, které by bylo vhodné za všech okolností. Přesto není obtížné rozpoznat to, co potřebují všechny církve žijící na tradičně křesťanském území, totiž obnovené misijní úsilí, projev nového, velkorysého otevření se daru milosti. Nemůžeme zapomínat, že prvním úkolem vždy bude oddanost zdarma

¹ PAVEL VI. Apoštolská exhortace Hlásání evangelia *Evangelii nuntiandi* (8. prosince 1975), č. 52. Praha: Zvon, 1990.

² Tamtéž, č. 56, s. 42.

³ JAN PAVEL II. Posynodní apoštolský list o povolání a poslání laiků v církvi a ve světě *Christifideles laici* (30. prosince 1988), č. 34. Praha: Zvon, 1990, s. 60–61.

danému dílu Ducha Zmrtvýchvstalého, který provází všechny šířitele evangelia a otevírá srdce těm, kteří naslouchají. Pro plodnost hlásání evangelia se především vyžaduje hluboká zkušenost s Bohem.

Jak jsem měl možnost uvést ve své první encyklice *Deus caritas est*: „Na počátku křesťanského života není určité etické rozhodnutí nebo nějaká velká idea, nýbrž setkání s událostí, s Osobou, která otevírá před životem nový obzor a dává mu rozhodující zaměření.“⁴ Podobně v kořenech každé evangelizace není lidská strategie šíření evangelia, ale touha sdílet nesmírný dar, který nám Bůh chtěl dát tím, že nám dává účast na svém vlastním životě.

Proto na základě těchto úvah, po pečlivém zkoumání po pečlivém prozkoumání všech souvislostí a po vyjádření odborníků ustanovuji a vyhlašuji následující:

Čl. 1

§ 1. Zřizuje se Papežská rada pro novou evangelizaci jako dikasterium Římské kurie ve smyslu apoštolské konstituce *Pastor bonus*.⁵

§ 2. Rada má za cíl jak podněcování reflexe tématu nové evangelizace, tak určení a podporu forem a nástrojů vhodných pro její realizaci.

Čl. 2

Činnost Rady probíhá ve spolupráci s ostatními dikasterii a institucemi Římské kurie při zachování náležitých kompetencí a slouží partikulárním církvím, zvláště na těch územích s křesťanskou tradicí, kde se výrazněji projevuje fenomén sekularizace.

Čl. 3

Mezi specifické úkoly Rady patří:

1. Prohloubit teologické a pastorační chápání nové evangelizace.
2. Podněcovat a podporovat studium, šíření a uskutečňování papežského učení týkajícího se témat souvisejících s novou evangelizací ve spolupráci se zainteresovanými biskupskými konferencemi, které k tomu mohou mít určitý orgán *ad hoc*.
3. Informovat o iniciativách spojených s novou evangelizací existujících v různých partikulárních církvích a podporovat je, i podněcovat realizaci nových iniciativ také aktivním úsilím o spojení sil a zdrojů společností zasvěceného života a společností apoštolského života i sdružení věřících a nových komunit.
4. Reflektovat a podněcovat využití moderních prostředků komunikace jako nástrojů nové evangelizace.
5. Podporovat užívání Katechismu katolické církve, obsahujícího podstatnou a ucelenou formulaci obsahu víry určenou současnému člověku.

Čl. 4

§ 1. Rada je řízená arcibiskupem předsedou, který spolupracuje se sekretářem, podsekretářem a přiměřeným počtem úředníků, v souladu s normami apoštolské konstituce *Pastor bonus* a podle Všeobecného řádu Římské kurie.

§ 2. Rada má své vlastní členy a může mít vlastní poradce.

⁴ BENEDIKT XVI. Encyklika o křesťanské lásce *Deus caritas est* (25. prosince 2005), č. 1. Praha: Paulínky-ČBK, 2006, s. 5.

⁵ Slovenský překlad: http://www.kbs.sk/do_pdf/index.php?cid=1117279058.

Přikazuji, aby všechno, co jsem stanovil v tomto apoštolském listě daném *motu proprio*, bylo bráno jako pevně rozhodnuté a platné, přičemž všechna ustanovení, která jsou s tím v rozporu, a to i ustanovení hodná zvláštního zřetele, ztrácejí platnost, a aby to bylo promulgováno zveřejněním v deníku „Osservatore Romano“ a nabylo účinnosti dnem promulgate.

Dáno v Castel Gandolfo, dne 21. září 2010, na svátek sv. Matouše, apoštola a evangelisty, v šestém roce mého pontifikátu.

Benedictus PP XVI